

ТЕМА №3. КОНСТИТУЦІЙНИЙ ЛАД І ЙОГО ЗАКРІПЛЕННЯ В КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Контрольні питання:

1. Поняття конституційного ладу та його співвідношення з суспільним та державним ладом.
2. Закріплення загальних засад конституційного ладу в Конституції України.
3. Народний суверенітет і його співвідношення з національним і державним суверенітетом. Форми здійснення народовладдя.
4. Форма правління, територіального устрою та державно-правового режиму згідно Конституції України.
5. Україна - суверенна і незалежна держава, демократична, правова, соціальна держава.
6. Конституція про основні функції і обов'язки Української держави.
7. Захист конституційного ладу України.

Додаткові питання

1. Засади конституційного ладу як загальний конституційно-правовий інститут.
2. Гуманістичні і демократичні засади конституційного ладу України.
3. Конституційне закріплення принципу народного суверенітету та форми здійснення народовладдя.
4. Конституційна регламентація національної правової, економічної та політичної системи, національного розвитку і безпеки.
5. Політичні, економічні і соціальні засади конституційного ладу України.

Питання для самостійного вивчення

1. Письмово проаналізуйте «Декларацію про державний суверенітет України» від 16 липня 1990 року та «Акт проголошення незалежності України» від 24 серпня 1991 року. Яке практичне значення щодо прийняття цих актів?
2. Характеристика державно-політичного режиму в Україні.
3. Гуманістичні і демократичні засади конституційного ладу України.
4. Проаналізуйте декларацію прав національностей України.
5. Проаналізуйте рішення Конституційного Суду України (КСУ) про офіційне тлумачення положень ст.10 Конституції України (справа про застосування української мови) від 14.12.1999 р.
6. Письмово проаналізуйте правову позицію Конституційного Суду України щодо розуміння принципу верховенства права (ст. 8 Конституції України). Рішення КСУ від 2 листопада 2004 року № 15-рп про призначення судом більш м'якого покарання.

7. Письмово проаналізуйте правову позицію КСУ щодо поняття «соціальні цінності» (Рішення КСУ від 29 грудня 1999 року № 11-рп у справі про смертну кару).

8. Письмово проаналізуйте рішення Конституційного Суду України (КСУ) про офіційне тлумачення положень ст.10 Конституції України (справа про застосування української мови) від 14.12.1999 р.

Теми рефератів, доповідей

1. Гуманістичні і демократичні засади конституційного ладу України.
2. Засади конституційного ладу як загальний конституційно-правовий інститут.
3. Форма держави України.

Перелік ключових термінів та понять теми:

Конституційний лад, державний лад, принципи конституційного ладу, основи конституційного ладу, норми конституційного ладу, основи конституційного ладу як загальний конституційно-правовий інститут, гуманістичні засади конституційного ладу, норми, що закріплюють форму української держави, якісні риси конституційного ладу, економічні, політичні, правові, соціальні, культурні, мовні, духовні засади конституційного ладу.

Методичні вказівки:

Готуючись до семінару, необхідно привернути увагу до ключових понять, які притаманні вказаній темі та засвоїти їх. Вміти аналізувати поняття конституційного ладу та його співвідношення з державним ладом. Звернути увагу на принципах конституційного ладу України. Вміти визначити норми Конституції України, що закріплюють конституційний лад в Конституції України.

При висвітленні гуманістичних і демократичних засад конституційного ладу України вміти наводити конкретні приклади та механізми їх забезпечення.

Вміти обґрунтовувати особливості республіканської форми правління в Україні. Характеризувати державно-політичний режим в Україні.

Підготовка до семінару передбачає знання конституційних принципів культурної та мовної політики Української держави. Статус української мови як державної мови. Гарантування Конституцією України вільного розвитку, використання і захисту російської, інших мов національних меншин України.

При вивченні теми та підготовці до заняття слід звернути увагу на розділ 1 Конституції України, теорію суверенітетів, формальні та змістовні ознаки Української держави.